MIELIPIDE

Suomalaisten juomatavat eivät muutu eteläeurooppalaisiksi veroja laskemalla.
Suomalaisten juomatavat eivät siistiydy myöskään kieltolain keinoin. **PAULI KIURU LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Poliittinen historia

Tämä hallitus jää historiaan ilmaston lämpenemisen edistäjänä, koska työssä käyntialueet ja kuntaliitokset lisäävät yksityisautoilua.
Pitkät matkat

Lannan levitys

Elokuun 15. päivä täällä päin ei ole rehuntekoa edes aloitettu. Pitäisikö liete ajaa sadon päälle mausteeksi? **Ei nimimerkkiä**

Jos lantaa ajetaan 35 kilometrin päähän, on jossakin muussa myös vikaa kuin pelkästään hallituksessa. **Ei nimimerkkiä**

Miten Suomessa voi olla maailman puhtaimmat vedet, vaikka lantaa on levitetty syksyisin?
Vastausta vailla

Tarkastukset

Mikä on perätön ilmianto? Jos asiat ovat kunnossa, viranomaisten tarkastusten ei pitäisi olla ongelma. Miksi siis seuraamuksia ilmoittajalle?
Ei nimimerkkiä

Väkivaltaa vastaan

Pakkoterapiaan vaan kaikki lapsenpieksijät. Kun ymmärtävät tekojensa kataluuden, lopettavat. **Mumma**

Pitkospuut

Teräksiset pitkospuut eivät sovi mitenkään luontoon! Niitä viime vaelluksella ihmetellyt.
Vanha vaeltaja

HK Agrille

Kannattaa katsoa peiliin, jos vasikkavälitys tökkii.
Kohta entinen karjankasvattaja

Hakekattila

VS lämpö, missä on hake/turve kattila. Ei ole paljon julkisuudessa sanottu, mitä nyt polteta an. **Huijattu**

Kirjoita napakasti

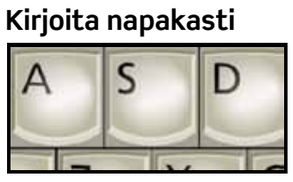

- Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.
- Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.
- Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.
- Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

Toimitus

KIMMO HAIMI

Biokaasulaitokset ratkaisisivat monta suurta ongelmaa, Marjatta Näätänen kirjoittaa. Ravinteita ei joutuisi hukkaan ja vedet pysyivät puhtaina.

Kestäviä työpaikkoja maaseudulle

Juomakelpoinen vesi on käymässä riittämättömäksi maapallolla, mutta suomalaiset sotkevat edelleen surutta puhtaan veden lannoitteeksi kelpaavaan aineeseen ja huuhtelevat sekoituksen lopuksi vesistöihin. Tämä on turhaa tuhlausta.

Tilanteen voisi kääntää hyödyksi ottamalla käyttöön lähitulevaisuusnäkökulman ja suomalaisten ongelmanratkaisutaidon, joka Pisa-tutkimuksen mukaan on maailman huippua. Tiedetään, että Maan fosforivarat loppuvat noin 50 vuodessa. Tämä tarkoittaa, että lannoitteesta tulee pula samanaikaisesti, kun väestö ja ruuantarve kasvavat.

Nykytilanne on siis päässyt sikäli järjettömäksi, että lannoitetaan vesistöjä – mikään puhdistuslaitoshan ei kerää typpeä ja fosforia kokonaan pois samalla, kun näitä aineita ei kohta enää riitä pelloille.

Sen sijaan, että lanta- ja lietevedet mielletään ympäristöongelmaksi, niiden asema tulisi muuttaa arvokkaaksi lannoitteen lähteeksi. Paljon kritiikkiä saanutta pienpuhdistamoilla järjestettyä hajautettua lieteveden käsittelyä suurine kustannuksineen ei silloin lainkaan tarvita.

Jätevesille olisi uusia ratkaisuja: pienet taloudet selviävät kuten ennenkin kuivakäymälöillä ja kompostoinnilla, josta saadaan maanparannusainetta. Vettä käyttävissä systeemeissä voisi siirtyä laivoista ja lentokoneista tuttuun alipainevessan käyttöön. Näin säästyy puhdasta vettä ja lietevesiä tulee paljon vähemmän.

Jäteautot kävisivät hakemassa haja-asutusalueen lietteen ja veisivät sen biokaasulaitokseen, joita jokaisessa kunnassa olisi. Siellä käsiteltäisiin paikalliset sekä haja-asutuksen että kunnan taajamissa keskitetysti syntyvät biohajoavat maatila- ja muut jätteet.

Polttoaineeksi sopii mikä tahansa eloperäinen jäte maataloudesta, asutuksesta ja mahdollisesta teollisuudesta. Puuta käytettäisiin vain reaktorin lämmittämiseen, joten ratkaisun pitäisi sopia myös metsäteollisuudelle.

Raha, joka nyt käytetään pienpuhdistamoihin, suurten putkistojen rakentamiseen ja jätteiden pumppaamiseen pitkien matkojen päähän, käytettäisiin biokaasulaitosten rakentamiseen. Näin maaseudulle tulisi pysyvää työtä, sähköä, lämpöä, liikenne- ja työkonepolttoainetta ja lannoitetta.

Vesistöjen rehevöityminen päättyisi. Maaseudusta tulisi tutkimusten mukaan energiayliomavarainen, mikä lisäisi saman tien huomattavasti myös maan huoltovarmuutta. Erot nykyiseen puhdistamosysteemiin verrattuna olisivat kustannusten, työn ja kemikaalien käytön väheneminen edellä mainittujen etujen lisäksi.

Teknologia on valmis, esimerkiksi Saksassa on noin 8 000 biokaasulaitosta toiminnassa, Ruotsin kuntien biokaasuinnosta voi lukea niiden verkkosivuilta.

Hollanti käyttää biokaasulaitoksia sikaloiden lannan hyödyntämiseksi energiantuotantoon. Suomeksi on kuntapäättäjille tarjolla tietoa biokaasuyhdistyksen sivuilla, biokaasulaitoksia on täällä toiminnassa vasta vain muutama.

Biokaasulaitokset ratkaisisivat monta suurta ongelmaa. Ne olisivat Suomessa suuri askel kohti luonnon omista kiertokuluista oppia ottavaa toimintaa, kohti myös pitkällä aikavälillä kestäviä ratkaisuja. Miksi niitä ei otettaisi käyttöön mahdollisimman ripeästi nyt? Tämä olisi kestävää työllistämistä.

Marjatta Näätänen
matematiikan dosentti
Helsinki

Torjunta-aine voi lisätä stressin kokemista

Marja Kallioniemi ja Hanna-Riitta Kymäläinen raportoivat stressioireiden lisääntymisen liittyneen yli kaksiviikkoiseen torjunta-aineiden ruiskutukseen. Havainto saa myös kansainvälistä tukea kirjallisuudesta.

Torjunta-aineilla pyritään eliminoimaan muun muassa haitallisia rikkakasveja eläimiä ja tautien aiheuttajia. Siis eläviä organismeja. Sellainenhan ihminenkin on, toki melko monimutkainen.

Tämä ”tuhoamistieto” voi aiheuttaa tiedostamattoman uhan ja epäilyn ruiskuttajan mielessä, että torjunta-aineet voivat olla haitallisia myös varokeinoja käyttäville ruiskuttajille. Näin siitä voi muodostua joko työstressin lähde tai se voi moderoida työstressin lähteen (stressorin) ja stressioireiden välistä suhdetta. Moderaattorina sitä voisi verrata vaikkapa iän ja verenpaineen suhteeseen, jota sukupuoli voi moderoida (säännellä).

Miehillä verenpaine voisi iän mukana nousta, mutta naisilla ei. Tällöin ikä olisi torjunta-aineen tyyppinen moderaattori, ”muuntaja”, tai täsmentäjä.

Muutoin syy-seuraussuhteen todentaminen varsinkin poikkileikkaustutkimuksissa on perin vaikeaa, yleensä mahdotonta. Tilastollinen riippuvuus ja syyn esiintyminen ennen seurausta ovat toki välttämättömiä ehtoja. Eikä suhde saa olla minkään muun tekijän aiheuttama.

Tärkeää on myös riippuvuuden esiintyminen eri tutkimuksissa yhdenmukaisena ja sen liittyminen aihealueen yleiseen teoriaan.

Viljelijät kokivat stressiä etenkin silloin, kun sosiaalinen tuki puuttui. Tässäkin on kyseessä moderaattori, ei varsinainen stressin lähde. Stressitekijä on fysiikassa muodonmuutoskerroin, mutta tutkijat eivät, aivan oikein, käytäkään tätä termiä.

Jos tutkijat olisivat ottaneet mukaan vaikkapa persoonallisuuden piirteitä moderaattoreina, ne olisivat ehkä olleet vielä voimakkaammassa yhteydessä stressioireisiin kuin nyt mitatut kuormitustekijät.

Tällaisia tuloksia sain toisessa, psykologian, väitöskirjassani, jossa tutkittiin työstressiä ja psyykkisiä oireita metsäalan ammattiryhmissä. Siis eri ihminen stressaantuu ja kokee oireita ihan eri tavalla samassa stressitilanteessa. Niin kutsutut murehtijatyypit löytävät usein jotain stressaavaa; he voivat pelätä vaikkapa meteoriittitörmäystä.

Lehtijutussa ei ollut mitään virhettä. Asiat oli esitetty tieteen kielellä täysin oikein. Halusin vain laajentaa tämän perin vaikean tutkimuskentän näkökulmaa. Ja korostaa syy-seuraussuhteen toteennäyttämisen vaikeutta.

Tapio Klen
maatalous- ja metsätieteiden tohtori
psykologian tohtori
Pieksämäki

JAANA KANKAANPÄÄ

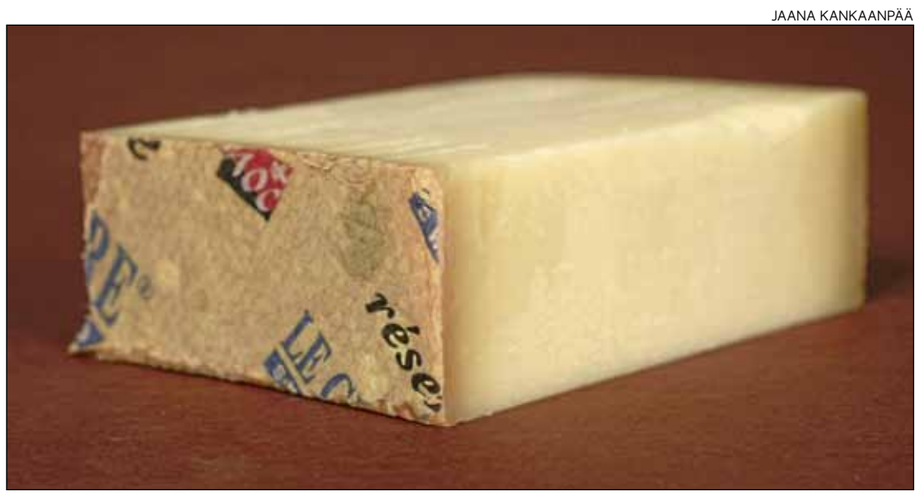

Herkullinen sveitsiläinen Gruyere-juusto tehdään raakamaidosta, Eva Jansson muistuttaa.

Raakamaidosta juustoa

Maaseudun elinkeinojen kyttääminen on luonut kummallisen asetuskokoelman ja ilmeisesti kokonaisen ammattikunnan niitä valvomaan. Aika usein suomalaiset poliitikot väittävät lakien olevan EU:n sanelemia. Joskus ovat, joskus taas suomalaiset nöyristelyyn tottuneet päättäjät toteuttavat sellaisiakin päätöksiä, joita ei edes EU vaadi. Sveitsi ei ole EU:n jäsenmaa, onneksi.

Raakamaidosta on tehty monenkin ”asiantuntijan” suulla oikea bakteerilähde, vaikka isompi bakteeripommi muhii muun muassa sairaaloissa sairaalabakteerien muodossa. Aika moni kuluttaja haluaisi ostaa mahdollisimman aitoa ruokaa, jota teollisuus ei ole päässyt ronkkimaan.

Teollisuutta tietysti ärsyttää lyhyt ruokaketju suoraan tuottajalta kuluttajalle, ja siksi päättäjiä on lobbattu.

Itse olen asunut maalla jo 16 vuotta, mutta olen vain yhden kerran saanut ostaa ruokaa suoraan tuottajalta (kanan-munia kanalasta, joka on nyt lopettanut). Raakamaitoa sain kerran pimeästi, samoin kuin ternimaitoa. Ai että ne maistuivat hyvälle!

Ternimaidosta paistamani uunijuusto oli taivaallisen hyvää.

Raakamaidon terveyshyödyistä on kirjoittanut ruotsalainen Fredrik Colting kirjassaan Vallankumouksellinen maito. Kirjan suomenkielinen nimi on huono, sen pitäisi olla Maitovallankumous. Colting kehuu reippaasti raakamaitoa ja kertoo aika ikäviä tarinoita elintarviketeollisuudesta.

Kaupasta ei raakamaitoa saa, mutta pieni ilo löytyy juustohyllystä: Sveitsissä tehdään raakamaidosta juustoa, ja Suomeen asti sitä tuodaan monestakin juustolasta. Juuston nimi on Gruyère, ja se on todella herkullista, erityisesti uunissa lämmitetyn juustoleivän päällä.

Miten ihmeessä sveitsiläiset käyttävät yhä raakamaitoa oivallisen juuston tekoon, mikäli raakamaito Suomessa – hygienian mallimaassa – olisi vaarallista?

Kun veronmaksajien rahoilla tehdään kaikenlaisia opintomatkoja eri maihin, niin ehdotan tutustumista Sveitsin juustoloihin.

Eva Jansson
Kuru

Auttaako valistus alkoholin kulutukseen?

Eduskunnan lähetekeskustelun puheenvuoroissa pari viikkoa sitten (15.10.) tuotiin esille ajatus alkoholin käytön vähentämisestä valistuksen, kasvatuksen ja opetuksen keinoin. Osa edustajista suhtautui penseästi hallituksen veronkorotusesitykseen. Kaikki keinot kannattaa kuitenkin pitää työkalupakissa: saatavuus, hinta, mainonnan rajoitukset ja valistus.

Alkoholin kokonaiskulutus 100-prosenttisena alkoholina oli 7,6 litraa henkilöä kohden vuonna 1985. Viime vuonna kulutus oli 9,6 litraa.

Voisiko tästä päätellä, että valistus on vuodesta 1985 vuoteen 2012 vähentynyt, koska kulutus on lisääntynyt? En tiedä, mikä olisi oikea määrä valistusta, että alkoholiongelmat saataisiin sen avulla ratkaistua.

Hallituksen esittämän veronkorotuksen seurauksena alkoholijuomien hinnat nousevat keskimäärin 2,3 prosenttia ja verokertymä kasvaa noin 63 miljoonaa euroa.

Samalla alkoholin kokonaiskulutuksen arvioidaan vähenevän noin yhdellä prosentilla.

Luvussa on huomioitu mahdolliset muutokset matkustajatuonnissa.

Viron viinaralli on vuoden 2013 aikana kasvanut kaikissa juomaryhmissä. Varustamot ovat unohtaneet yhteiskuntavastuunsa satamien laittomilla kuljetuspalveluillaan. Tulli on jo onneksi asiaan puuttunut.

Verotulojen kasvu ja kulutuksen pienikin vähentyminen ovat tervetulleita muutoksia. Ikävä fakta kuitenkin on, etteivät alkoholista saadut tulot riitä kattamaan niitä kuluja, joita alkoholi yhteiskunnallemme kokonaisuudessaan aiheuttaa. Ero on useita miljardeja.

Suomalaisten juomatavat eivät muutu eteläeurooppalaisiksi veroja laskemalla. Suomalaisten juomatavat eivät siistiydy myöskään kieltolain keinoin. Ratkaisun on löydyttävä jostain välimaastosta kaikkien käytettävissä olevien keinojen yhdistelmällä.

Pauli Kiuru
kansanedustaja (kok.)

VIERASKOLUMNI

Vihreän talouden perustasta pitää huolehtia

Vihreästä taloudesta puhutaan paljon, mutta sen hyödyntämisessä on vasta raapaistu pintaa. Keskustassa sen kehittäminen ja edistäminen ovat keskeisessä roolissa, kun valmistelemme selviytymissuunnitelmaa, omaa ohjelmaamme Suomen selviytymiseksi. Uskomme, että vihreän talouden kasvumahdollisuudet ovat suuret, kun maailmalla on niukkuutta ruuasta, vedestä ja puhtaasta energiasta.

Vihreässä taloudessa korostuvat kestävä kehitys, lähiruoka, bioenergia, resurssien tuottavuus, tuotteiden elinkaariajattelu, vihreä kemia ja teollinen ekologisuus. Perusedellytyksiä vihreän talouden kehittymiselle ovat maaseudun ja maatalouden elinvoimaisuus ja metsäsektorin kestävä hyödyntäminen.

Meidän on oltava valppaina, jotta Suomen erityispiirteet ja vaikeat olot ymmärretään ja huomioidaan ajoissa EU:n päätöksenteossa.

Ensinnäkin meidän on huolehdittava maatalouden jatkumisen edellytyksistä. Suomalainen maatalous on tällä hetkellä kannattavuuskriisissä. Maanviljelijät eivät enää kestä elinkeinoonsa kohdistuvia taloudellisia heikennyksiä. Näiltä osin Suomen hallituksen maatalousneuvottelut Brysselissä eivät ole täysin onnistuneet.

Eniten minua ihmetyttää Etelä-Suomen maataloutta koskevasta 141-artiklasta suosiolla luopuminen. Tämä Etelä-Suomen maataloutta koskeva artikla on ollut jäsenyysneuvotteluista asti komission ja Suomen välinen kiistakapula.

Suomalaisten mielestä se oli alun perinkin tarkoitettu pysyväksi vakavien vaikeuksien tueksi, kun taas komissio on pitänyt sitä siirtymäajan tukena. Tähän asti viiden vuoden välein maatalousneuvotteluissa tukea on aina jatkettu. Nyt hallitus ei edes tehnyt komissioon esitystä, vaan siirsi tuen osaksi yhteistä maatalouspolitiikkaa. Tämä alentaa tukitasoja.

Tämä oli ensimmäinen kerta, kun luovuimme suosiolla kansallisten erityispiirteidemme huomioon ottamisessa tiukoissa EU-neuvotteluissa. Pohjoinen sijaintimme ja luonnonolot eivät ole muuttuneet sitten 1990-luvun puolivälin jäsenyysneuvotteluiden.

Toiseksi suomalaisen kestävän metsänhoidon ylisukupolvinen ajattelu ja käytäntö tunnetaan Euroopassa huonosti. Sen eteen on tehtävä hartiavoimin töitä, jotta pystymme jatkossakin käyttämään kansallisuusvarallisuuttamme kestävästi.

EU on ollut aikeissa määritellä biomassan kestävyyskriteerejä. Nyt näyttää siltä, että komissio ei saa esitystä valmiiksi ennen ensi kevään Euroopan parlamentin vaaleja.

Ensimmäiset luonnokset olivat hurjia. Niissä oli rajoituksia metsäenergian käytölle ja aivan käsittämätöntä uutta byrokratiaa metsänomistajille. Tilakohtaisesti tulisi esimerkiksi luetella kansallisten ja kansainvälisten lakien mukaan määritellyt harvinaiset ja uhanalaiset lajit sekä keinot niiden suojelemiseksi.

Myös puumassan hyväksyminen ekologisesti kestäväksi materiaaliksi kohtaa tasaisin väliajoin vaikeuksia EU:ssa. On selvää, että nämä asiat ovat EU:n pöydissä myös tulevaisuudessa.

Suomalaisen EU-vaikuttamisen on oltava pitkäjänteistä ja riittävän ajoissa tapahtuvaa. Ensi keväänä valittavien suomalaisten europarlamentaarikkojen työ on tästäkin näkökulmasta katsottuna äärimmäisen tärkeää.

JUHA SIPILÄ on kansanedustaja ja keskustan puheenjohtaja.
juha.sipila@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Millaisia kirjoja luet?

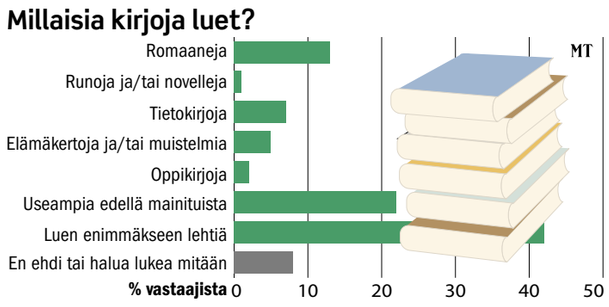

Ei elämää ilman kirjoja

”Eihän elämästä mitään tulisi, jos ei kirjoja saisi lukea”, kommentoi verkkolehden viikon kysymykseen nimimerkki Viljatilallinen.

Viljatilallisen tavoin yli puolet runsaasta 500 vastanneesta kertoo harrastavansa lukemista.

Monet vastaajat innostuivat kertomaan lukuharrastuksestaan vuolaasti.

”Olen kasvanut perheessä, jossa luettiin paljon ja kodissamme oli melkoisen laaja kirjasto omasta takaa”, kirjoitti Jemmariensis lukutoukkamus.

”Aikoinaan koulussa oli kirjallisuutta ja opettajamme osasi olla niin kannustava erilaisen kirjallisuuden lukemiseen, että tuo innostus on kantanut vuosikymmeniä”, kertoi Eutorppari.

Useissa kommenteissa vilahteli kodin kirjoja pullisteleva hylly, mutta moni oli myös ahkera kirjaston käyttäjä.

”Lainaan kirjastosta aika lailla erilaisia kirjoja: Harrastuksiin liittyviä, lastenkirjoja, scifikirjoja, dekkareita, aforismeja, runoja, romaaneja...” luetteli nimimerkki Nuorena vitsa väännettävä.

Hän muistutti virkistymisen lisäksi lukemisen muistakin hyödyistä.

”Myös poikani on innokas lukemaan. Jo peruskouluaikanaan hän innostui englanninkielisistä fantasiakirjoista: tuloksena laudatur ylioppilaskirjoituksissa.”

Useimpia kommentoijia kiinnostivat erityisesti kotimaiset kaunokirjat. Harrikkakuskin lukemistoon kuuluu lisäksi monipuolisesti muukin.

”Virolainen kirjallisuus on kiinnostanut. Venäläisiä klassikoita olen lukenut paljon; Dostojevski, Gogol, Tsehov ja niin edelleen. Uudempaa venäläistä kirjallisuutta olen lukenut myös. Libanonilaisen Kahil Gibranin tuotannon luin kokonaan.”

Nimimerkki Aapine huomautti, että viikon kysymyksen vastausvaihtoehdoista puuttuivat kokonaan lastenkirjat.

”Luen niitä usein välipaloina lukemieni romaanien, tietokirjojen ja espanjankirjani ohessa.”

Entisellä nautafarmarilla oli lopuksi vinkki kaikille perikunnille. Hän neuvoo kokoamaan jäämistöistä löytyvistä päiväkirjoista ja valokuvista omakustannekirjoja.

”Luin hiljan tälläisen omakustanteen, joka oli tehty kaverini isän sotapäiväkirjasta ja valokuvista. Uskomaton tarina.”

Nyt kysytään kuntien palveluista

Viikon kysymyksenä on nyt, mistä palveluista kunnat voisivat säästösyistä luopua. Kerro oma kantasi osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

JUHANI REKU